

Svetlo ako štvrtá dimenzia

TEXT Marek Palenčár FOTO Ledco

Svetlo je jedným z najefektívnejších nástrojov vytvárania správnej nálady. Riadi náš životný kolobeh a psychickú pohodu, ale zároveň v niektorých prípadoch spôsobuje aj nepohodu. Keď je tma, máme strach, keď spíme, svetlo nám vadí.

V reštaurácii na romantickej večeri máme radi intímne svetlo sviečky, hodinár pri svojej práci ocení vyššiu intenzitu s neutrálnym bielym svetlom a chirurgovia žiadajú hodnotu až 7 500 luxov. Keď však protiidúci vodič nestlmí diaľkové svetlá, prirovnávame jeho osobu k rôznym zverom. Všetky tieto prípady v nás vyvolávajú emócie, takže z tohto dôvodu môžeme použiť prirovnanie „svetlo = emócia“.

KREATÍVNY SVETELNÝ DIZAJN

Svetlo hrá nemalú rolu v psychológii predaja. Či už ide o oblečenie, potraviny alebo iný tovar – dobrá prezentácia je polovica cesty k úspešnému predaju. Po vstupe do predajne je podstatné to, aby sa zákazník cítil dobre, pohodlne si vybral a vyskúšal tovar v správnom svetle a, samozrejme, nakúpil. Dôraz sa kladie na vertikálne osvetlenie pre celkový dojem z priestoru a pocit svetelnosti, v kombinácii s účelným zvýraznením prezentovaného tovaru.

Správnym osvetlením je možné zvýrazniť farebnú pestrosť, prípadne zakryť určité nedostatky. Každý majiteľ reštauračného alebo hotelového zariadenia sa snaží prilákať čo najviac hostí. Zákazník pri vstupe do zariadenia zhodnotí priestor a rozhodne sa, či na danom mieste zotrvať. Pri tomto rozhodovaní hrá nemalú rolu aj osvetlenie, ktoré by malo vytvárať požadovaný imidž, upozorniť na architektonické zvláštnosti, navodiť správnu atmosféru, a tým zaujať zákazníka a vyvolať v ňom pozitívne emócie.

SVETLO AKO ŠTVRTÁ DIMENZIA

V uplynulých rokoch prevládala technokratický prístup k naplneniu požiadaviek noriem v rámci hesla: „Čo je účelné, to je dobré“. Estetika a akákoľvek hravosť boli pri riešení technických problémov potlačené a vládla účelnosť. Svetelný dizajn, ktorý by mohol podporiť rôzne architektonické diela našich miest, bol degradovaný na

„Svetlo má zásadný vplyv na interpretáciu priestoru, orientáciu a vnímanie jednotlivých zón o objektoch. Hrá nemalú rolu aj v psychológii predaja.“

svetlomet na stĺpe verejného osvetlenia. Pri tejto úvahe sa dostávame k otázke rozdielu technicky vyhovujúcich osvetlení a kreatívneho osvetlenia. Je to ako rozdiel medzi obrazom od Picassa a technickým výkresom. Svetlo má zásadný vplyv na interpretáciu priestoru, orientáciu a vnímanie jednotlivých zón o objektoch. Je dôležité nastaviť pomocou cieľového riadenia a smerovania svetla vhodné hladiny osvetlenia pre jednotlivé časti priestoru, a tým vytvoriť kontrast a hierarchiu. Navrhovať sa musí s ohľadom na maximálny vizuálny komfort bez negatívnych vplyvov, akým je oslnenie. Dosiachnete to vhodným výberom svietidiel a ich rozmiestnenia.

LIGHTING DESIGNERS

Kvalitný svetelný návrh zabezpečí vysokú efektivitu po stránke energetickej, ale aj prevádzko-

vej. Veľkú snahu zmeniť strohosť a nudnosť osvetlenia vyvíjajú tzv. „lighting designers“ v preklade svetelní technici, alebo presnejšie dizajnéri svetla. Sú to osoby, ktoré tvoria ten povestný štvrtý rozmer architektúry. Svetelný dizajnér je profesia, ktorá v sebe kombinuje umenie a odborné poznatky, exaktné myslenie aj hravosť tvorby a umelecké kreácie. Človek tejto profesie spoluvytvára prostredie pre prácu a odpočinok. Je potrebné, aby to bol technik s dušou umelca, architekt s citom fotografa a inžinier s okom maliara. Kreatívny svetelný dizajn dáva architektovi do rúk obrovské možnosti, ako upriamiť pozornosť na budovu alebo priestor, čím môže tvoriť diela, ktoré budú vyvážené nielen po architektonickej stránke, ale aj po stránke osvetlenia. Obrátiť sa na svetelného technika je zárukou spokojnosti zákazníka.

nové svetlo v architektúre

ARCHITECTURAL LIGHTING

VELNICE

www.velnice.sk